ព្រះរាជាណាចក្រកម្ពុជា
ជាតិ សាសនា ព្រះមហាក្សត្រ

ធនាគារជាតិ នៃ កម្ពុជា

លេខ...

សុន្ទរកថា

ឯកឧត្តម ជា ចាន់តូ ទេសាភិបាលធនាគារជាតិនៃកម្ពុជា
ថ្លែងក្នុងឱកាសបើកវគ្គបណ្តុះបណ្តាលភាគទី២ ស្តីពី "ការត្រួតពិនិត្យធនាគារ"

នៅធនាគារជាតិនៃកម្ពុជា ថ្ងៃទី១៤ ខែកុម្ភៈ ឆ្នាំ២០១៣

សូមគោរព :

- លោក Faisal Ahmed តំណាងអង្គការមូលនិធិរូបិយវត្ថុអន្តរជាតិប្រចាំកម្ពុជា
- លោក Arnaud de Villepoix ជំនាញការទូទៅរបស់ IMF ប្រចាំនៅធនាគារជាតិនៃកម្ពុជា
- ឯកឧត្តម លោកជំទាវ លោក លោកស្រី គ្រូឧទ្ទេសនាម និងក្មួយៗសិក្ខាកាម ជាទីមេត្រី !

ថ្ងៃនេះ ខ្ញុំមានសេចក្តីសោមនស្សរីករាយជាអនេក ដោយបានចូលរួមក្នុងពិធីបើកវគ្គបណ្តុះបណ្តាលកម្រិតមូលដ្ឋាន ស្តីពីការត្រួតពិនិត្យធនាគារ ។ នេះ ជាលើកទី២ហើយដែលធនាគារជាតិនៃកម្ពុជាយើងបានរៀបចំវគ្គនេះឡើងដោយខ្លួនឯង សម្រាប់បណ្តុះបណ្តាលមន្ត្រីបុគ្គលិកធនាគារជាតិនៃកម្ពុជា អំពីចំណេះដឹងមូលដ្ឋាន និងជំនាញការងារទាក់ទងនឹងការងារត្រួតពិនិត្យគ្រឹះស្ថានធនាគារនិងហិរញ្ញវត្ថុ ។ វគ្គនេះ គឺជាយន្តការបណ្តុះបណ្តាលមន្ត្រីបុគ្គលិកនៅនឹងកន្លែង ដែលធនាគារជាតិនៃកម្ពុជាយើងរៀបចំឡើងក្រោមរូបភាពជា In-house Training ដោយប្រើប្រាស់ធនធានផ្ទាល់របស់ខ្លួន ទាំងផ្នែកបញ្ញាញាណ និងផ្នែកសម្ភារៈ ក្នុងគោលបំណងដើម្បីចែករំលែកព័ត៌មាននិងផ្ទេរចំណេះដឹង ចំណេះធ្វើ បទពិសោធន៍និងជំនាញឯកទេសពីវិធីសាស្ត្រអនុវត្តការងារជាក់ស្តែង ជូនមន្ត្រីបុគ្គលិកជំនាន់ក្រោយ ដែលជាអ្នកបន្តវេននិងបន្តនិរន្តរភាពការងាររបស់យើង ឆ្ពោះទៅរកការអភិវឌ្ឍប្រព័ន្ធធនាគារ ប្រកបដោយប្រសិទ្ធភាព ដើម្បីរួមចំណែកអភិវឌ្ឍសេដ្ឋកិច្ចជាតិ ក្នុងក្របខ័ណ្ឌនៃសមាហរណកម្មសេដ្ឋកិច្ច និងសេរីភាវូបនីយកម្មសេដ្ឋកិច្ច នៅក្នុងតំបន់ និងពិភពលោកនាពេលបច្ចុប្បន្ន ។

វគ្គនេះ គឺជាថ្នាលបណ្តុះបណ្តាលមួយយ៉ាងសំខាន់ សម្រាប់មន្ត្រីបុគ្គលិកយើង ដែលទទួលបន្ទុកការងារត្រួតពិនិត្យធនាគារ បានផ្លាស់ប្តូរយោបល់និងសិក្សាស្វែងយល់ពីចំណេះដឹងមូលដ្ឋាន ទាក់ទងនឹងក្របខ័ណ្ឌច្បាប់អនុវត្តក្នុងវិស័យធនាគារ មុខងារភារកិច្ចរបស់ធនាគារជាតិនៃកម្ពុជា ប្រតិបត្តិការរបស់គ្រឹះស្ថានធនាគារនិងហិរញ្ញវត្ថុ គោលការណ៍គ្រឹះរបស់គណៈកម្មាធិការទីក្រុងបាសែល ស្តីពីការត្រួតពិនិត្យធនាគារប្រកបដោយប្រសិទ្ធភាព និងវិធីសាស្ត្រផ្សេងៗទៀតដែលទាក់ទងនឹងការត្រួតពិនិត្យនិងបញ្ញត្តិកម្មជាដើម ។

ប្រអប់សំបុត្រលេខ ២៥, ឡូត៍លេខ ២២-២៤ មហាវិថី ព្រះនរោត្តម រាជធានីភ្នំពេញ, ទូរស័ព្ទ : (៨៥៥-២៣) ៧២២ ៥៦៣, ទូរស័ព្ទ . ទូរសារ : (៨៥៥-២៣) ៤២៦ ១១៧

ឯកឧត្តម លោកជំទាវ លោក លោកស្រី គ្រូឧទ្ទេសនាម និងក្មួយៗសិក្ខាកាម ជាទីមេត្រី !

ឆ្លៀតក្នុងឱកាសនេះ ខ្ញុំសូមជម្រាបថា កាលពីឆ្នាំមុនខ្ញុំបានប្រសិទ្ធនាមវគ្គបណ្តុះ-បណ្តាលនេះថា "វគ្គបាគង១" ហើយគោលបំណងដែលខ្ញុំលើកយកពាក្យ "បាគង" មកប្រើពេលនោះ គឺសំដៅដល់ ៖

១/. ឈ្មោះប្រាសាទបុរាណខ្មែរមួយ ហៅថា "ប្រាសាទបាគង" ដែលមានទីតាំងស្ថិតនៅរលួស ខេត្តសៀមរាប ត្រូវបានកសាងឡើងនៅឆ្នាំ៨៨១ ដោយព្រះបាទឥន្ទ្រវរ្ម័នទី១ *(ព្រះឥន្ទ្រ មានន័យថាជាអ្នកការពារ)* សម្រាប់ឧទ្ទិសដល់ព្រះសិវៈ ។ ប្រាសាទបាគង ជាប្រាសាទភ្នំ តំណាងភ្នំមេរុ ដោយសារមានកំពែងនិងគូទឹកព័ទ្ធជុំវិញ ស្ថិតនៅចំកណ្តាលនៃក្រុងហរិហរាល័យដែលព្រះបាទជ័យវរ្ម័នទី៣បានបង្កើតឡើងនៅដើមសតវត្សរ៍ទី៩ ។

២/. និមិត្តរូបនៃប្រាសាទបាគងដែលបានកសាងឡើង ដើម្បីបង្ហាញពីការខិតខំតស៊ូអភិវឌ្ឍជាតិឱ្យរីកចម្រើនរុងរឿងដោយខ្មែរខ្លួនឯង នៅមុនសម័យអង្គរ ។ ជាក់ស្តែងវិមានឯករាជ្យនៅរាជធានីភ្នំពេញបច្ចុប្បន្ន ត្រូវបានកសាងឡើងតាមរចនាបទប្រាសាទបាគងបន្ទាប់ពីប្រទេសកម្ពុជាទទួលបានឯករាជ្យជាតិពីអាណានិគមបារាំងនៅឆ្នាំ១៩៥៣ ដើម្បីបង្ហាញពីគំរូវីរភាពនៃការតស៊ូរបស់ប្រជាជនកម្ពុជា ដើម្បីបុព្វហេតុឯករាជ្យជាតិ កសាងអធិបតេយ្យភាព បូរណភាពដែនដី សុខសន្តិភាព និងការអភិវឌ្ឍសេដ្ឋកិច្ចនិងសង្គមដោយខ្លួនឯងផងដែរ និង

៣/. ភាពម្ចាស់ការរបស់ថ្នាក់ដឹកនាំធនាគារជាតិនៃកម្ពុជា ដែលបាននិងកំពុងខិតខំរៀបចំបណ្តុះបណ្តាលនិងអភិវឌ្ឍធនធានមនុស្សដោយខ្លួនឯង សម្រាប់អភិវឌ្ឍប្រព័ន្ធធនាគារនៅកម្ពុជាឱ្យកាន់តែរីកចម្រើន និងមានលក្ខណៈសមាហរណកម្មជាមួយប្រទេសក្នុងតំបន់និងពិភពលោកថែមទៀត ។

ធនធានមនុស្ស គឺជាគន្លឹះសម្រាប់នាំមកនូវភាពជោគជ័យជូនស្ថាប័ននិងប្រទេសជាតិ ។ ការអភិវឌ្ឍធនធានមនុស្ស ចាំបាច់ត្រូវធ្វើជាប់ជាប្រចាំ ដើម្បីបន្តនិរន្តភាពការងារ និងនាំមកនូវភាពជោគជ័យថ្មីៗទៀតជូនធនាគារជាតិនៃកម្ពុជាយើង ។ ខណៈដែលប្រព័ន្ធធនាគារនៅកម្ពុជា បាននិងកំពុងអភិវឌ្ឍរីកចម្រើនជាង២ទសវត្សរ៍កន្លងមក យើងបានខិតខំពង្រឹងប្រតិបត្តិការធនាគារកណ្តាល តាមរយៈការកែសម្រួលរចនាសម្ពន្ធចាត់តាំងផ្ទៃក្នុង ឱ្យស្របតាមតម្រូវការការងារចាំបាច់នៃស្ថានភាពរីកចម្រើនរបស់ប្រព័ន្ធធនាគារ ។ ជាមួយគ្នានេះយើងក៏បានខិតខំបណ្តុះបណ្តាលមន្ត្រីលើផ្នែកជំនាញឯកទេសកម្ម ទាំងក្នុងនិងក្រៅប្រទេសជាពិសេស គឺការងារត្រួតពិនិត្យធនាគាររហូតមកដល់បច្ចុប្បន្ននេះ ។

នៅពេលដែលយើងពង្រឹងសមត្ថភាពគ្រប់គ្រងខ្លួនឯងបានរឹងមាំរួចហើយ ទើបធនាគារជាតិនៃកម្ពុជាយើងចាប់ផ្តើមពង្រឹងប្រព័ន្ធធនាគារតាមក្រោយ ។ ជាក់ស្តែង បន្ទាប់ពីច្បាប់ស្តីពីគ្រឹះស្ថានធនាគារនិងហិរញ្ញវត្ថុ បានអនុម័តនៅឆ្នាំ១៩៩៩ សម្រាប់ធ្វើជាមូលដ្ឋានគតិយុត្តិដើម្បីគ្រប់គ្រងប្រតិបត្តិការធនាគារពាណិជ្ជនិងគ្រឹះស្ថានមីក្រូហិរញ្ញវត្ថុ ធនាគារជាតិនៃកម្ពុជាក្នុងនាមជាអាជ្ញាធរអាណាព្យាបាលត្រួតពិនិត្យ បានធ្វើកំណែទម្រង់ប្រព័ន្ធធនាគារនៅកម្ពុជាដោយការផ្តល់អាជ្ញាប័ណ្ណជាថ្មី និងបានពង្រឹងសុខភាពប្រព័ន្ធធនាគារ តាមរយៈយន្តការត្រួតពិនិត្យលើឯកសារនិងដល់ទីកន្លែង ព្រោះភាពរឹងមាំនៃគ្រឹះស្ថានធនាគារនិងហិរញ្ញវត្ថុគឺជាការការពារប្រភពទុនប្រកបដោយសុវត្ថិភាពនិងប្រសិទ្ធភាព ដើម្បីរួមចំណែកអភិវឌ្ឍសេដ្ឋកិច្ចនិងសង្គម ស្របតាមកម្មវិធីនយោបាយរបស់រាជរដ្ឋាភិបាល ។

ដើម្បីអនុវត្តភារកិច្ចនេះឱ្យមានប្រសិទ្ធភាព ធនាគារជាតិនៃកម្ពុជាបន្តខិតខំកសាងនិងពង្រឹងសមត្ថភាពមន្ត្រីត្រួតពិនិត្យនិងបញ្ញត្តិករ ឱ្យដើរទាន់សភាពការជាប្រែប្រួលនៃអភិក្រមអន្តរជាតិ និងធានាបាននូវសុវត្ថិភាពប្រព័ន្ធធនាគារប្រកបដោយប្រសិទ្ធភាព ។ វិធានការដែលយើងបានអនុវត្តសម្រាប់សម្រិតសម្រាំងមន្ត្រីបុគ្គលិកកន្លងមក រួមមាន ៖

១/. ចាប់តាំងពីឆ្នាំ១៩៩៩មក យើងបានអនុវត្តនយោបាយប្រឡងជ្រើសរើសដោយហ្មត់ចត់ នូវមន្ត្រីដែលមានសមត្ថភាពនិងចំណេះដឹងមូលដ្ឋានផ្នែកសេដ្ឋកិច្ច ធនាគារនិងហិរញ្ញវត្ថុ គណនេយ្យ និងភាសាអង់គ្លេស ។

២/. បន្ទាប់មក យើងបានបណ្តុះបណ្តាលមន្ត្រីចូលថ្មីទាំងនោះតាំងពីដំបូងទី ។ ដោយមានជំនួយបច្ចេកទេសពី IMF យើងបានរៀបចំឱ្យមានការបណ្តុះបណ្តាលជាច្រើនរូបភាព គ្រាន់តែនៅមិនទាន់បានរៀបចំឱ្យមានលក្ខណៈជាខ្សែចង្វាក់នៅឡើយ ។

៣/. ក្រៅពីនោះ យើងក៏បានបញ្ជូនមន្ត្រីយើងទៅបណ្តុះបណ្តាលរយៈពេលខ្លីនៅក្រៅប្រទេស ក្រោមរូបភាពជាការចូលរួមសិក្ខាសាលា ឬ វគ្គបណ្តុះបណ្តាលនៅបណ្តាធនាគារកណ្តាលនិងអង្គការអន្តរជាតិ ក្នុងតំបន់និងពិភពលោក ជាបន្តបន្ទាប់ផងដែរ ។

៤/. ធនាគារជាតិនៃកម្ពុជា ក៏បានលើកទឹកចិត្តឱ្យមន្ត្រីយើងបង្កើនសមត្ថភាពរបស់ខ្លួនតាមរយៈការងារផង និងរៀនផង ជាប្រចាំ ។

ប៉ុន្តែ ទោះបីជាយើងបានខិតខំ និងបានទទួលលទ្ធផលជាហូរហែកន្លងមកក៏ដោយក៏យើងនៅតែទទួលស្គាល់ថា ប្រភពបណ្តុះបណ្តាលខាងលើនេះ មិនទាន់គ្រប់គ្រាន់នៅឡើយទេ បើប្រៀបធៀបនឹងទំហំការងារជាក់ស្តែងរបស់យើងបច្ចុប្បន្ន ដែលចេះតែរីកធំពីមួយថ្ងៃទៅមួយថ្ងៃ ។ នៅចុងឆ្នាំ២០១០ ដោយការងាររបស់យើងបានរីកចម្រើនទាំងផ្នែកវិសាលភាពនិងទំហំសកម្មភាព នាយកដ្ឋានត្រួតពិនិត្យ ត្រូវបានកែសម្រួលឱ្យ

ទៅជា "អគ្គនាយកដ្ឋានត្រួតពិនិត្យ" ដោយមាននាយកដ្ឋានចំនួន៤នៅក្រោមឱវាទ ស្របតាមស្ថានភាពអភិវឌ្ឍរីកចម្រើននៃប្រព័ន្ធធនាគារនៅកម្ពុជា ។ បច្ចុប្បន្ន អគ្គនាយកដ្ឋាននេះមានមន្ត្រីបុគ្គលិកសរុប ចំនួន៩៣រូប ក្នុងនោះបុគ្គលិកទើបចូលថ្មីកាលពីចុងឆ្នាំ២០១២ ចំនួន១៣រូប ដែលចំណេះដឹងនិងបទពិសោធន៍មានកម្រិតខុសៗគ្នា ។ មន្ត្រីចាស់ ដែលបានចូលបម្រើការងារមុន មានបទពិសោធន៍ច្រើនជាង បានទទួលការបណ្តុះបណ្តាលច្រើនទាំងក្នុងនិងក្រៅប្រទេស ។ មន្ត្រីទើបនឹងចូលថ្មី មានបទពិសោធន៍តិចជាង ឯការបណ្តុះ-បណ្តាលក៏នៅតិចដែរ ។ ដូច្នេះការបណ្តុះបណ្តាលរបស់យើងត្រូវធ្វើទាំងផ្នែកទ្រឹស្តី ចំណេះដឹងបច្ចេកទេស គុណធម៌ សីលធម៌ និងវិន័យការងារបន្ថែមទៀត ។ បើពុំដូច្នេះទេ យើងពុំអាច ដើរទាន់សភាពការណ៍អភិវឌ្ឍរីកចម្រើននៃប្រព័ន្ធធនាគារនិងហិរញ្ញវត្ថុនៃប្រទេសក្នុងតំបន់និងពិភពលោក ដែលមានលក្ខណៈសមាហរណកម្មនិងប្រទាក់ក្រឡាគ្នាដូចពេលបច្ចុប្បន្ននេះឡើយ ។

ដូច្នេះ ការបើកវគ្គបណ្តុះបណ្តាលស្តីពី "ការត្រួតពិនិត្យធនាគារ" នាថ្ងៃនេះ ដើម្បីផ្តល់នូវចំណេះដឹងជាមូលដ្ឋានដល់មន្ត្រីត្រួតពិនិត្យរបស់យើង គឺដើម្បីឆ្លើយតបនិងតម្រូវការការងាររបស់យើងនាពេលបច្ចុប្បន្នផង និងទៅអនាគតផង ។ កាលណាមានចំណេះដឹងជាមូលដ្ឋានហើយ មន្ត្រីយើងនឹងមានសមត្ថភាពស្រូបយកចំណេះដឹងនិងបទពិសោធន៍ក្នុងការត្រួតពិនិត្យនេះឱ្យកាន់តែស៊ីជម្រៅថែមទៀត ។

ឯកឧត្តម លោកជំទាវ លោក លោកស្រី គ្រូឧទ្ទេសនាម និងក្មួយៗសិក្ខាកាមជាទីមេត្រី !

ដើម្បីជ្រាបពីប្រវត្តិនៃការប្រែប្រួលនៃតួនាទីធនាគារកណ្តាល និងសារៈសំខាន់នៃការត្រួតពិនិត្យប្រព័ន្ធធនាគារ ខ្ញុំសូមលើកយកទស្សនាទានសំខាន់ៗ ចំនួន ២ ចំណុច ដូចតទៅ ៖

ក/. ប្រវត្តិនៃការបង្កើតធនាគារកណ្តាល ៖ ដំបូងត្រូវបានបង្កើតឡើងនៅប្រទេសស៊ុយអែត ក្នុងឆ្នាំ១៦៦៨ និងនៅប្រទេសអង់គ្លេស នៅឆ្នាំ១៦៩៥ សម្រាប់ផ្តល់ប្រាក់ឱ្យរដ្ឋាភិបាលខ្ចី។ បន្ទាប់មក នៅសតវត្សរ៍ទី១៩ ប្រទេសជាច្រើននៅអឺរ៉ុបក៏បានបង្កើតធនាគារកណ្តាលរៀងៗខ្លួនផងដែរ ដើម្បីបំពេញតួនាទីជាធនាគារិករបស់រដ្ឋ និងមានកាតព្វកិច្ចជាពិសេស ក្នុងការផ្តល់ហិរញ្ញប្បទានធ្វើសង្គ្រាមនិងប៉ះប៉ូវឱនភាពថវិការដ្ឋ ។ ដូច្នេះ ទើបធនាគារកណ្តាលបានទទួលបុព្វសិទ្ធិដ៏ពិសេសផ្តាច់មុខពីរដ្ឋ ក្នុងការបោះពុម្ពនិងបោះផ្សាយនូវធនបត្រ ដែលភាសាសាមញ្ញយើងហៅថា "បោះពុម្ពក្រដាសប្រាក់" ។ តួនាទីនិងភារកិច្ចរបស់ធនាគារកណ្តាលទាំងនោះ តែងតែប្រែប្រួលជាប់ជាប្រចាំទៅតាមការវិវត្តនៃពេលវេលានិងការរីកចម្រើននៃស្ថានភាពសេដ្ឋកិច្ច និងហិរញ្ញវត្ថុ ។

តាមរយៈបុព្វសិទ្ធិដ៏ពិសេសនេះ ធនាគារកណ្តាលដែលជាធនាគាររបស់រដ្ឋនោះ ក៏បានរកឃើញដោយខ្លួនឯងថា អាចបំពេញតួនាទីភារកិច្ចថ្មីមួយទៀត គឺជាធនាគាររបស់បណ្តាធនាគារិកនានា ព្រោះធនាគារពាណិជ្ជទាំងអស់ដែលទទួលបញ្ញើជាមាសក្តីនិងជាក្រដាសប្រាក់ក្តី ត្រូវពឹងពាក់លើធនាគារណាដែលបោះផ្សាយនូវក្រដាសប្រាក់ ខណៈពេលនោះក្រដាសប្រាក់កំពុងដើរទន្ទឹមគ្នាជាមួយនឹងមាស ។ ទាំង២មុខនេះ ជាប្រភពសំខាន់នៃសន្ទនីយភាព (liquidity) ក្នុងប្រព័ន្ធធនាគារ ដែលអ្នកដាក់បញ្ញើទាំងឡាយតែងតែត្រូវការដកយកមកប្រើប្រាស់គ្រប់ពេលវេលា ។ ការអនុវត្តជាក់ស្តែង ក្នុងនាមជាធនាគាររបស់ធនាគារិក ធនាគារកណ្តាលត្រូវទទួលខុសត្រូវក្នុងឋានៈជាអ្នកគ្រប់គ្រងនិងសម្របសម្រួលបរិមាណឥណទាននៅក្នុងស្រុក ។ ក្នុងភារកិច្ចនេះ យើងអាចនិយាយសរុបបានថា ធនាគារកណ្តាលមានកាតព្វកិច្ចចម្បងចំនួន ២ គឺ *ទី១)-* ជៀសវាងកុំឱ្យកិច្ចដំណើរការនៃភាពប្តូរបានរវាងក្រដាសប្រាក់និងមាសជាប់គាំង ដូចព្រឹត្តិការណ៍ក្នុងសម័យស្តង់ដារមាសកន្លងមក និង *ទី២)-*ការពារកុំឱ្យមានការរាលដាលនៃការដួលរលំរបស់បណ្តាធនាគារពាណិជ្ជ ។

បច្ចុប្បន្ននេះ ធនាគារកណ្តាលនានានៅតែមានភារកិច្ចសំខាន់បំផុតចំនួន ២ គឺ *ទី១/-* ថែរក្សានូវតម្លៃរបស់ *"រូបិយវត្ថុជាតិ"* ។ នេះជាភារកិច្ចទាក់ទងនឹងការកំណត់និងដឹកនាំគោលនយោបាយរូបិយវត្ថុ និង *ទី២/-* ធានាឱ្យមានស្ថិរភាពនៃប្រព័ន្ធធនាគារទាំងមូល ។

ខ/. ការត្រួតពិនិត្យធនាគារ ៖ នេះជាភារកិច្ចធំទី២ ក្នុងនាមជាអាជ្ញាធរត្រួតពិនិត្យលើប្រព័ន្ធធនាគារ ពោលគឺតាមរយៈយន្តការត្រួតពិនិត្យ ធនាគារកណ្តាលអាចសម្រេចនូវគោលដៅចម្បងរបស់ខ្លួន ក្នុងការពង្រឹងស្ថិរភាពប្រព័ន្ធធនាគារនិងការកាត់បន្ថយហានិភ័យធនាគារដួលរលំ (risk of bank crashes) បាន ។ គ្រប់ចំណុចនេះ ខ្ញុំសូមជម្រាបពីគោលការណ៍ត្រួតពិនិត្យធំៗចំនួន ២ ដូចខាងក្រោម ៖

១- គោលការណ៍ស្តីពី "អ្នកឱ្យខ្ចីចុងក្រោយ" (LOR) ៖ នេះ គឺជាវិធីសាស្រ្តមូលដ្ឋានមួយដែលមានតាំងពីយូរយារណាស់មកហើយ ដែលបណ្តាធនាគារកណ្តាលបានប្រើប្រាស់ដើម្បីរក្សាស្ថិរភាពក្នុងប្រព័ន្ធធនាគារ ពោលគឺប្រតិបត្តិការរបស់ធនាគារកណ្តាលក្នុងនាមជាអ្នកឱ្យខ្ចីចុងក្រោយ ។ នេះមានន័យថា ធនាគារកណ្តាល ជាអ្នកផ្គត់ផ្គង់នូវសន្ទនីយភាព (Liquidity) នៅពេលដែលធនាគារឯកជនជួបបញ្ហាខ្វះសន្ទនីយភាពរយៈពេលខ្លី និងមិនមានលទ្ធភាពស្វែងរកពីប្រភពផ្សេងបានទាន់ពេល ។ ជាក់ស្តែងក្នុងពេលមានវិបត្តិហិរញ្ញវត្ថុពិភពលោកឆ្នាំ២០០៨-២០១០ យើងឃើញថា ធនាគារកណ្តាលមិនត្រឹមតែដើរតួនាទីជាអ្នកឱ្យខ្ចីចុងក្រោយប៉ុណ្ណោះទេ ប៉ុន្តែថែមទាំងដើរតួនាទីជាអ្នកទិញទ្រព្យសកម្មចុងក្រោយ (Buyer of last resort) ថែមទៀត ។

២- គោលការណ៍ស្តីពី "ភាពគ្រប់គ្រាន់នៃដើមទុន" (capital adequacy) ៖ មានន័យថាអាជ្ញាធរត្រួតពិនិត្យ ត្រូវមានវិធីសាស្រ្តដើម្បីកំណត់ដើមទុនឱ្យបានត្រឹមត្រូវតាមទំហំនៃ

ហានិភ័យ (Risk-adjusted capital adequacy) ។ តម្រូវការឱ្យមានភាពសមល្មមឬគ្រប់គ្រាន់នៃដើមទុននេះ បានក្លាយទៅជាឧបករណ៍ដ៏មានអំណាចបំផុតរបស់ធនាគារកណ្តាល ចាប់តាំងពីចុងទសវត្សរ៍ទី ៨០ មក ។ ខ្ញុំសូមជម្រាបថា គោលការណ៍ទី២នេះ គឺជាស្នូលនៃទស្សនវិជ្ជាស្តីពីការត្រួតពិនិត្យ ។ ខ្ញុំសូមសំណូមពរ ឱ្យសិក្ខាកាមរបស់យើងយកចិត្តទុកដាក់ស្វែងយល់ឱ្យបានស៊ីជម្រៅ ពីគោលការណ៍ដ៏មានសារៈសំខាន់នេះឱ្យមែនទែន ។

គោលការណ៍និងវិធីសាស្ត្រនៃ "ការត្រួតពិនិត្យធនាគារ" តែងមានការវិវត្តប្រែប្រួលឥតឈប់ឈរ ស្របតាមការប្រែប្រួលនៃស្ថាបត្យកម្មហិរញ្ញវត្ថុអន្តរជាតិ និងស្តង់ដារអភិក្រមអន្តរជាតិផងដែរ។ ហេតុនេះ ទើបយើងតែងតែឮពាក្យថា "Basel I, Basel II និង Basel III" ដែលប្រើប្រាស់ក្នុងការងារត្រួតពិនិត្យធនាគារនាពេលបច្ចុប្បន្ននេះ ។ អាជ្ញាធរត្រួតពិនិត្យមិនត្រឹមតែយកចិត្តទុកដាក់លើវិធានការប្រុងប្រយ័ត្នកម្រិតមីក្រូប៉ុណ្ណោះទេ ថែមទាំងត្រូវយកចិត្តទុកដាក់ដល់វិធានការប្រុងប្រយ័ត្នកម្រិតម៉ាក្រូថែមទៀត ។ ដើម្បីតាមដាននិងអនុវត្តការងារនេះឱ្យមានប្រសិទ្ធភាព ខ្ញុំស្នើសុំឱ្យមន្ត្រីត្រួតពិនិត្យយើង ត្រូវធ្វើបច្ចុប្បន្នកម្មនូវមូលដ្ឋានចំណេះដឹងលើផ្នែកជំនាញឯកទេស និងវិធីសាស្ត្រត្រួតពិនិត្យឥតឈប់ឈរ ដើម្បីដើរឱ្យទាន់សភាពការណ៍វិវត្តន៍ ដែលមានភាពកាន់តែប្រទាក់ក្រឡាគ្នាដូចពេលបច្ចុប្បន្ននេះ ។

ឯកឧត្តម លោកជំទាវ លោក លោកស្រី គ្រូឧទ្ទេសនាម និងក្មួយៗសិក្ខាកាមជាទីមេត្រី !

សរុបមក វគ្គបណ្តុះបណ្តាលនេះ មានសារៈសំខាន់ណាស់សម្រាប់មន្ត្រីបុគ្គលិកយើង ជាពិសេស មន្ត្រីត្រួតពិនិត្យនិងបញ្ញត្តិករ ដើម្បីពង្រឹងមូលដ្ឋានចំណេះដឹង និងប្រែក្លាយចំណេះដឹងទាំងនេះទៅជាវិធីសាស្ត្រអនុវត្តស្របតាមស្ថានភាពការងារជាក់ស្តែង។ ខ្ញុំសូមឱ្យសិក្ខាកាមទាំងអស់ ខិតខំត្រងត្រាប់ស្តាប់ការឧទ្ទេសនាមរបស់គ្រូឧទ្ទេសនាមយើង ដោយយកចិត្តទុកដាក់ ដើម្បីទទួលយកចំណេះដឹងថ្មី ទៅអនុវត្តការងារប្រកបដោយប្រសិទ្ធភាព ។ ខ្ញុំសូមថ្លែងអំណរគុណផងដែរចំពោះ ឯកឧត្តម លោកជំទាវ លោក លោកស្រី និង គ្រូឧទ្ទេសនាមទាំងអស់ ដែលបានសហការរៀបចំវគ្គបណ្តុះបណ្តាលនេះឡើង សម្រាប់ជាគុណប្រយោជន៍ដល់ការអភិវឌ្ឍធនធានមនុស្សនៅធនាគារជាតិនៃកម្ពុជាយើង ។

ជាទីបញ្ចប់ ខ្ញុំសូមជូនពរដល់ ឯកឧត្តម លោកជំទាវ លោក លោកស្រី និងក្មួយៗទាំងអស់ ដែលមានវត្តមាននៅទីនេះ សូមជួបប្រទះតែពុទ្ធពរទាំងបួនប្រការ គឺ អាយុ វណ្ណៈ សុខៈ និងពលៈ កុំបីឃ្លៀងឃ្លាតឡើយ ។

ខ្ញុំសូមប្រកាសបើកវគ្គបណ្តុះបណ្តាលមូលដ្ឋានស្តីពីការត្រួតពិនិត្យធនាគារ និងប្រសិទ្ធនាមវគ្គបណ្តុះបណ្តាលនេះជា "វគ្គបាគង២" ចាប់ពីពេលនេះតទៅ ។

សូមអរគុណ!